

فقه و حقوق
در
نانو زیست فناوری

با کاربرد نانودارو و مهندسی بافت
در سلامت انسان

مehوش شاه همدی

کتابخانه

تهران، ۱۳۹۹

سرشناسه: شاه‌محمدی، مهوش، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور: فقه و حقوق در نانوزیست فناوری با کاربرد نانودارو و
مهندسی بافت در سلامت انسان / مهوش شاه‌محمدی.
مشخصات نشر: تهران: تندیس، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱۹۰ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۹۰-۱۶-۹
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: نانوتکنولوژی زیستی (فقه و حقوق)
موضوع: نانوتکنولوژی زیستی
موضوع: نانوتکنولوژی
ردیف کتاب: BP۱۹۸/۴
رده‌بندی: ۲۹۷/۲۹
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۸۶۵

فقه و حقوق در نانوزیست فناوری

با کاربرد نانودارو و مهندسی بافت
در سلامت انسان

نویسنده: مهوش شاه‌محمدی

ناشر: تندیس

چاپ و صحافی: طرفه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰ هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۹۰-۱۶-۹

نشانی: تهران - خ انقلاب - خ ۱۲ فروردین - خ نظری غربی - پ ۹۹ - ط ۵ - واحد ۱۰

تلفن: ۶۶۴۸۳۸۳۰-۱ فاکس: ۶۶۹۷۳۸۲۳

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۵	فصل اول: مباهات نانوفناوری و فقه
۱۷	مقدمه
۱۸	۱. مفهوم نانوفناوری و ویژگی‌های آن
۱۸	۱.۱. تعریف نانو
۲۷	۱.۲. مقیاس نانو
۲۸	۱.۳. عناصر نانو
۲۹	۱.۴. ساختار نانو
۳۰	۱.۵. نانوفناوری و ارتباط آن با زیست‌فناوری
۳۶	۲. مفهوم فقه اسلامی
۴۱	۳. مفهوم حقوق نانوفناوری
۴۹	فصل دوم: کاربرد قواعد فقهی حقوقی در حوزه نانوزیست‌فناوری
۵۱	مقدمه
۵۱	۱. علم فقه و ارکان آن
۵۲	۲. موضوعات در فقه اسلامی (شرعی و عرفی)
۵۵	۳. قواعد فقه

۸ □ فقه و حقوق در نانو زیست فناوری

۳. ۱. قاعده حلیت ۶۱
۳. ۱. ۱. قاعده حلیت در حقوق ایران ۶۴
۳. ۱. ۲. دلالت قاعده حلیت بر نانوزیست فناوری ۶۵
۳. ۲. قاعده لاضرر ۶۷
۳. ۲. ۱. دلالت ضرر بر امر وجودی یا عدمی ۷۵
۳. ۲. ۲. قاعده لاضرر در حقوق ایران ۷۷
۳. ۱. دلالت قاعده لاضرر بر نانوزیست فناوری ۷۹
۳. ۱. قاعده نسی عسر و حرج ۸۰
۳. ۱. ۱. قاعده نسی عسر و حرج در حقوق ایران ۸۳
۳. ۲. ۳. دلالت قاعده نسی عسر و حرج بر نانو زیست فناوری ۸۴
۳. ۴. منفعت حال عقلایی ۸۶
۳. ۴. ۱. منفعت حلال عقلایی در حقوق ایران ۸۶
۳. ۴. ۲. دلالت منفعت حلال عقلایی بر نانو زیست فناوری ۸۹
۳. ۵. استحاله ۹۰
۳. ۵. ۱. مصادیق مختلف استحاله و غایت راء فقها ۹۲
۳. ۵. ۲. دلالت استحاله بر نانوزیست فناوری ۹۶
۴. اصول اخلاقی در دانش علوم زیستی ۹۶
۴. ۱. اصول چهارگانه اخلاق زیستی در قواعد فقهی ۹۹
- فصل سوم: بررسی آثار و پیامدهای ناشی از کاربرد نانوفناوری ۱۰۵
- مقدمه ۱۰۷
۱. آثار زیست محیطی نانوفناوری ۱۰۸
۲. پیامدهای حقوقی استفاده از نانوفناوری ۱۱۰
۳. پیامدهای اخلاقی کاربرد نانو ۱۱۲
۴. حریم خصوصی و مالکیت فکری نانوفناوری ۱۱۵

۵. نانودارو..... ۱۱۷

۵. ۱. مهندسی بافت در درمان..... ۱۲۱

۵. ۱. ۱. پیامدهای ناشی استفاده از نانودارو و مهندسی بافت..... ۱۲۷

دیدگاه فقها..... ۱۵۶

نتیجه‌گیری و پیشنهادات..... ۱۷۵

منابع و مآخذ..... ۱۷۹

www.ketab.ir

مقدمه

عالی که امروزه به طور خاص مورد توجه دولتها قرار گرفته و در اجرای برنامه‌های ملی، هزینه‌های هنگفتی جهت توسعه و بهره‌برداری از آن صرف می‌شود توسعه «نانو» است؛ علم نانو رویکرد جدیدی است که زندگی بشر را تا حدود زیادی متأثر از خود نموده؛ تولید مواد، ابزارها و سامانه‌های جدید با کنترل در سطح مولکولی و اتمی و استفاده از خواص آنها، از توانمندی‌های نانو فناوری است و با توجه به ورود این علم در رشته‌های مختلف، بررسی آن تأثیر بسزایی در توسعه رشته‌های دیگر دارد و در آینده‌ای نزدیک، در تعریف توسعه علم و مرزبندی میان کشورها، میزان توانمندی و بهره‌مندی آنان در عرصه فناوری نانو سهم بسزایی خواهد داشت؛ از اینرو شناخت ابعاد مختلف آن، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است و این امر توجه بیشتری را نسبت به توسعه این دانش نوین می‌طلبد.

از سویی دیگر، علم نانو دارای آثار مادی و معنوی است بدین جهت تنظیم و تبیین قواعد حقوقی آن با استناد به اصل چهارم قانون اساسی می‌بایست در چارچوب مبانی فقهی و حقوقی مورد بررسی قرار گیرد تا بتوان نظر فقها را در خصوص ماهیت این علم و همچنین نحوه مالکیت و انتفاع از آثار مادی و معنوی آن را از منظر شرع مورد شناخت و بررسی قرار داد.